

Pioniers IN DE POEL

NA DE OVERSTROMINGEN Opnieuw beginnen

In het nog onbedijkte Poelgebied komen tussen de achtste en de twaalfde eeuw nieuwe kolonisten. Geleidelijk aan komen diverse nederzettingen tot ontwikkeling. Op verschillende plaatsen proberen de bewoners de invloed van de zee met dammen en dijkjes terug te dringen, met matig succes. Bij Nisse zijn dit de Hoven- en Hugendijk, bij Goes het zogenaamde Rozemarijndijkje.

Inpoldering.

Belangrijk is de overstroming van 1134 daarna volgt de inpoldering van het kerngebied van Zuid-Beveland. De ringdijk vormt een buffer die aan de noordkant de Schenge, aan de westkant het Sloe en aan de zuidkant de Zwake tegenhoudt. De Poel ligt in het westelijk deel van de nieuwe polder. Bij de aan-

leg van de dijk aan de noordkant maken de bedijkers slim gebruik van een tussen Goes en het latere 's-Heer Arendskerke liggende kreekkrug. Hierop komt de 's-Heer Hendrikskinderendijk te liggen.

Grillig.

De polder is rond 1150 dan wel gereed en nieuw, het landschap daarbinnen is veel ouder. De Poel houdt zijn grillig aanzien, met uitgestrekte moerassige weiden, waar kreekkruggen ontwikkelt zich een primitief netwerk van simpele, onverharde en vaak lastig begaanbare wegen. Die vormen de verbinding tussen de bewoningskernen. Grote afstanden kun je hier niet op afleggen.

De meeste nieuwe dorpen heten naar een kerkstichter en eindigen

op -kerke (met uitzondering van 's-Heer Abtskerke dat oorspronkelijk Versvliet = Zoete kreek heet), twee dorpen zijn genoemd naar een dominante ambachtsheer en hebben - dorp achteraan (Baarsdorp, Wiksdorp). Eén dorp is genoemd naar zijn bijzondere ligging: Nisse.

Vork.

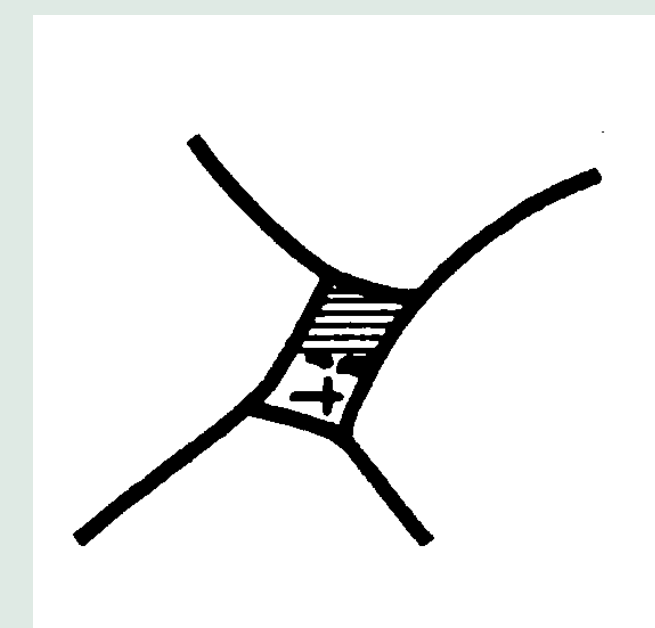
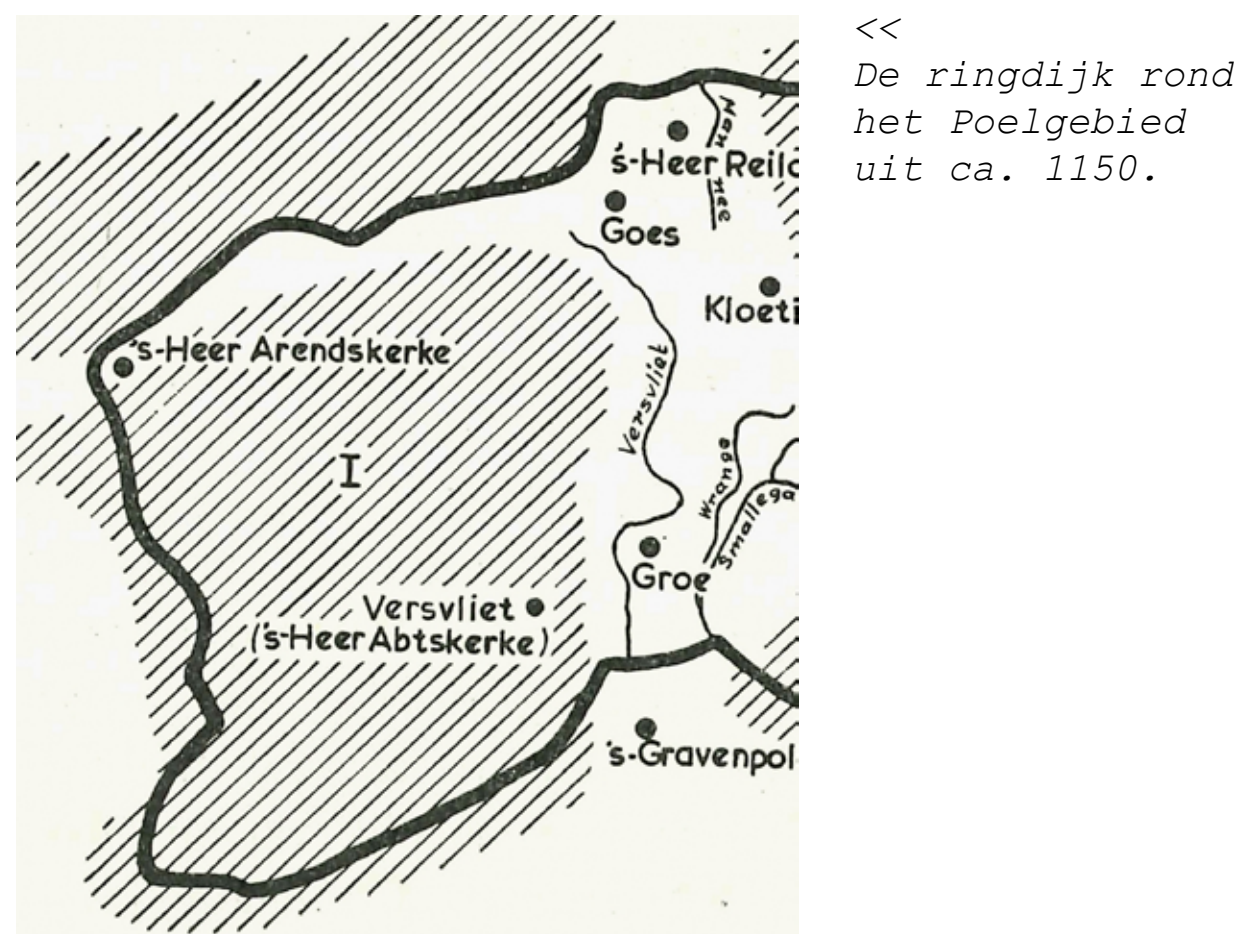
Op en aan een kreekkrug vormt zich een nederzetting met enkele boerderijen en huizen, meestal is een verbindingspad in een vork van wegen voldoende om een dorpskern te doen ontstaan, waarbinnen als vanzelf een plaats voor de kerk wordt gevonden.

Met de inpoldering van de Zwake wordt de jonge stad Goes beter bereikbaar. Dan komen diverse

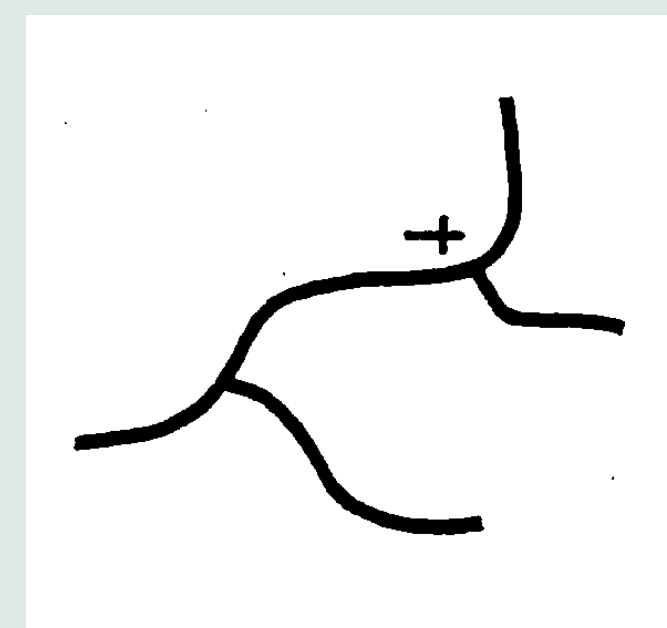
'schuitvaarten' gereed in De Poel, brede sloten waarop platbodemschuitjes goederen en mensen naar de stadsmarkt brengen.

In de loop van de zeventiende eeuw komt een 'gemeenschappelijke regeling' tussen de stad en de dorpen tot stand, die zich op de aanleg van wegen richt. Heel langzaam verbetert het wegennet in De Poel, dat wel de oude kronkelige kreekkruggen blijft volgen.

De 's-Heer Hendrikskinderendijk gaat vanaf de achttiende eeuw deel uitmaken van de Postweg, die tussen West-Brabant en Middelburg wordt aangelegd. Diverse veerdiensten maken hier deel van uit. In de Franse Tijd komt de Oude Rijksweg, en in de twintigste eeuw de Nieuwe Rijksweg tot stand. Onderdeel van de herverkaveling is een nieuw en modern wegennet.

Nisse

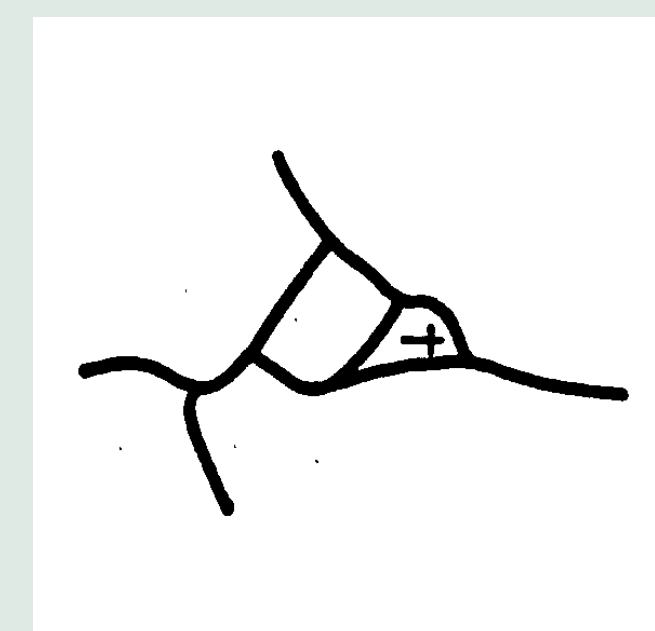
Baarsdorp

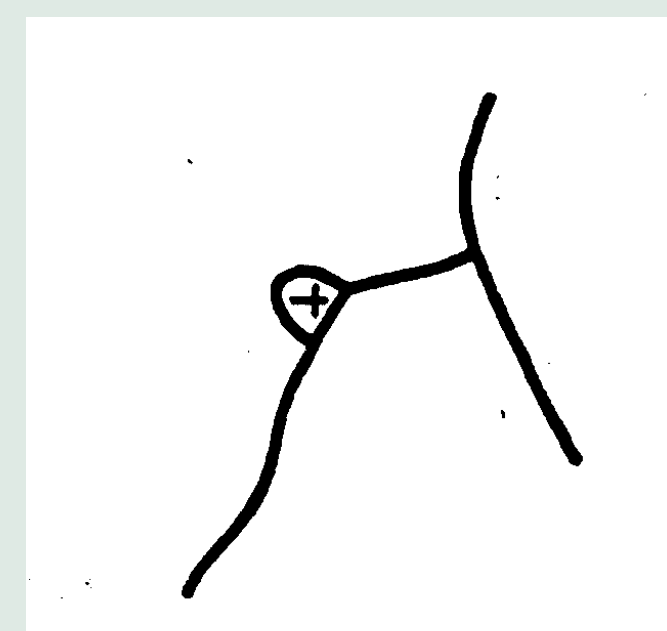
's-Heer Abtskerke

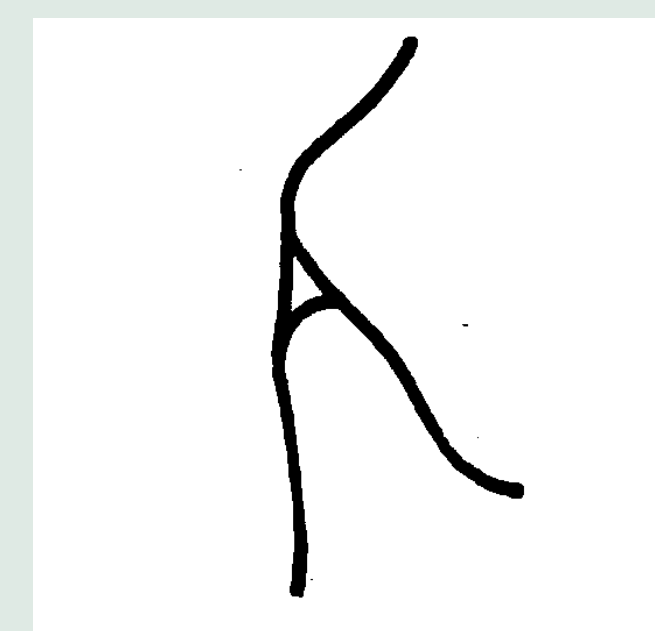
's-Heer Arendskerke

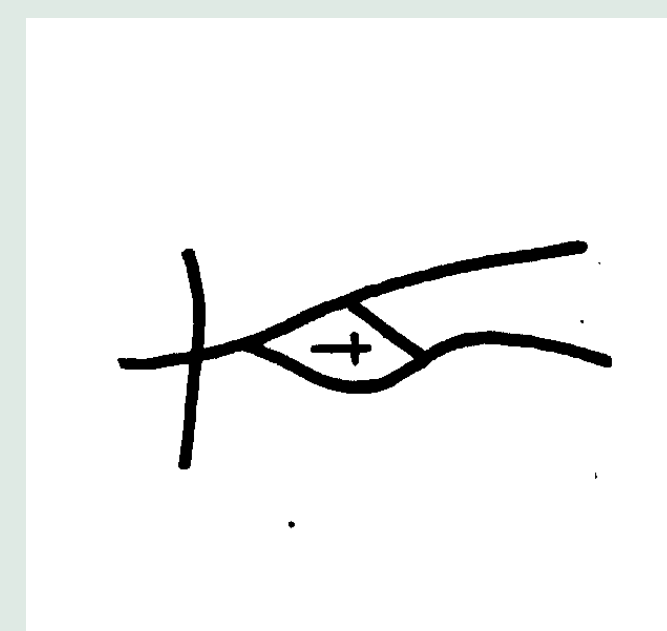
's-Heer Hendrikskinderen

Sinoutskerke

Wiksdorp

Wissekerke

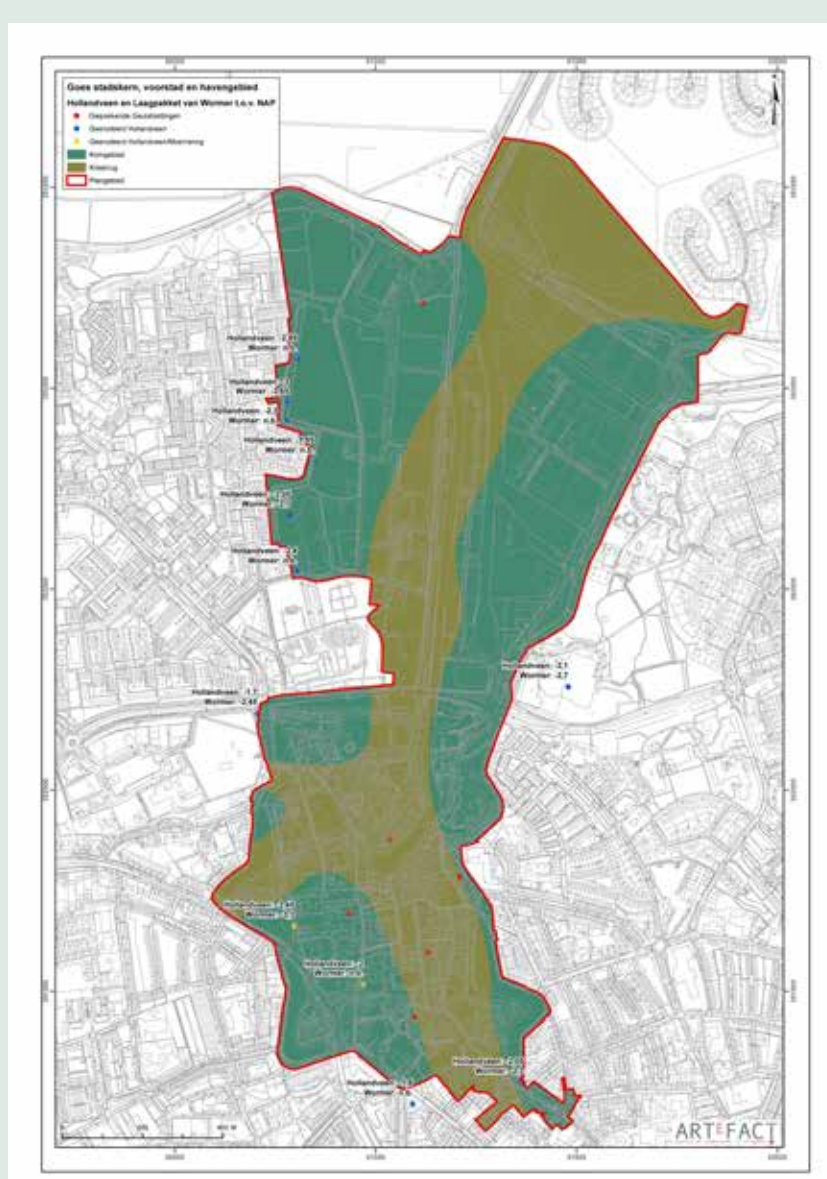
∧ Primitieve wegvorm van de Poeldorpen.

∧ De Postweg met karakteristieke grenslindes, met de Nieuwe Rijksweg en de spoorlijn, bij 's-Heer Arendskerke.

∧ De Oude Rijksweg langs het dorp 's-Heer Arendskerke.

∧ Opening van de gemoderniseerde Oude Rijksweg bij 's-Heer Hendrikskinderen, 29 april 1988, met links gedeputeerde J.D. de Voogd, rechts wethouder L.H. de Leeuw.

<< De massieve kreekkrug onder de Goese binnenstad.